

Opleiden voor de toekomst

De LJG's hebben ook een eigen doel: het Levisson Instituut, dat er met zijn opleidingen en cursussen voor zorgt dat de infrastructuur van de gemeenschap op orde blijft.

Het instituut werd in 2002 opgericht met als doel rabbijnen, voorzangers, leraren en ander leidinggevend kader op te leiden voor de Nederlands-joodse gemeenschap, in het bijzonder het progressief joodse deel ervan. Het maakt deel uit van het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom. Rabbijn David Lilienthal, oprichter en tot het najaar 2012 decaan van het instituut, is op alij gegaan en heeft de leiding overgedragen aan een vierkoppig Management Team, met rabbijn Menno ten Brink als de nieuwe decaan. De afgelopen elf jaar zijn de eerste liberale rabbijnen in Nederland afgestudeerd, na een studie van vijf jaar. Hoogtepunt van 2012 was de semicha van de zesde afgestudeerde rabbijn van het instituut. Ira Goldberg ontving tijdens een bijzondere dienst zijn se-

micha en werd tevens aangesteld als tweede rabbijn in LJG Amsterdam. Alle Levissonrabbijnen zijn intussen actief in de tien Liberaal Joodse Gemeentes. Twee rabbijnstudenten zijn nog met hun studie bezig, van wie een binnen niet al te lange tijd haar semicha zal ontvangen. Een nieuwe rabbijnenopleiding start komend najaar. Over ongeveer tien jaar gaat een aantal van de huidige rabbijnen met pensioen. Er zijn dan opvolgers nodig, die de taken kunnen overnemen en zo de progressief joodse gemeenschap in Nederland kunnen voortzetten.

Naast rabbijnen leidt het Levisson Instituut ook voorzangers, leraren en andere functionarissen op en het verzorgt het nascholen. Intussen zijn vijftien voorzangers en twaalf leerkrachten voor het Talmoed Tora-onderwijs opgeleid. Afgelopen voorjaar hebben bijna veertig personen de gabbai-opleiding gevolgd. Er is grote behoefte aan meer leerkrachten voor het jeugd-

en volwassenonderwijs, daarom zouden wij graag met een nieuwe groep beginnen, maar daar is geen geld voor. Komend najaar gaat het instituut eerst een basisscholing aanbieden. Ook is er het plan ba'alé koré op te leiden, die in de sjoels Tora kunnen lajenen. Bij het afscheid van rabbijn Lilien-thal als decaan ontving hij als cadeau een fonds, bestemd voor de David Lienthalzingen. Jaarlijks zal een spreker worden uitgenodigd om voor een breed publiek een verhaal te houden.

Het Levisson Instituut en de bijbehorende Stichting Robert A. Levisson kent vele trouwe vrienden en donateurs. Maar alles kost geld, en met de voortdurende crisis wordt het steeds moeilijker de gelden te vinden die nodig zijn. Steun blijft dan ook nodig, opdat de toekomst van het leiderschap van progressief joods Nederland blijvend kan worden gegarandeerd. **FP**

website: www.levisson.nl

Een joodse identiteit in Midden- en Oost-Europa

Half juni bezocht directeur Muriël Leeuwin van het Nederlandse Joods Humanitair Fonds door haar organisatie gefinancierde projecten op de Krim en in Odessa. Hoe functioneren die projecten? Hoe actief zijn de mensen? In 1941 werden op de Krim vrijwel alle Joden vermoord. Ook voordien, onder Stalin, was het er voor Joden niet veilig. Inmiddels begint de joodse gemeenschap – deels teruggekeerden, deels Joden uit andere delen van de voormalige Sovjet-Unie – zich weer te roeren, daarbij onder meer gesteund door het JHF.

Leeuwin: 'Ons geld en onze steun zijn daar goed besteed. Op de Krim is veel armoede en met ons geld kun je daar zoveel méér doen. Het zijn ook enthousiaste mensen, met hart voor de zaak en doorzettingsvermogen'. Zo wil de reform (liberale) gemeente in Odessa dolgraag weer intrek nemen in de oudste reform sjoel, de Brodsky Synagoge. De uitstraling van dat onderkomen zou alleen maar gunstig werken

voor de groei van die gemeente. In principe geeft het JHF geen geld voor gebouwen, maar de reform gemeente in Simferopol zou directeur Leeuwin graag op enige wijze assisteren met hun gebouw, door met derden in Nederland en Israel een actie op te zetten. 'Daar hebben ze hun synagoge terug, maar het verkeert in zó een erbarmelijke staat. Vol trots lieten ze een ruimte zien waar een nieuwe vloer in zit, maar de gaten zitten nog in het plafond!'

Is er op de Krim en andere locaties in de eerste plaats financiële steun nodig, in Hongarije gaat het meer om het versterken van het leiderschap, zeker nu het antisemitisme daar erg is toegenomen. Het geld en de steun gaat naar projecten voor alle stromingen binnen het Jodendom.

Het JHF biedt sinds de oprichting in 2002 structurele steun aan projecten in Midden- en Oost-Europa, deze bedraagt circa 1 miljoen euro per jaar. En hoewel de organisatie kan putten uit

een deel van de restitutiegeden van joodse tegoeden door de Nederlandse overheid aan de joodse gemeenschap, zijn donaties evenzeer gewenst; tsedaka is namelijk niet alleen een moreel recht. De projecten variëren van een Poerimsjpiel Festival, een joodse peuterschool en zomerkampen voor jongeren, tot een project voor joodse doven, het vastleggen van het joodse verleden, cursussen over de feestdagen of over Tikoel Olam en het opzetten van een krant. Een ding is duidelijk: al die projecten hebben ten doel de joodse identiteit te versterken.

Daarnaast wordt er ook gestructureerd steun gegeven aan organisaties die het joodse leven in Oost- en Midden-Europa dienen, zoals de Hongaarse Open Universiteit voor Joodse Studies, de joodse gemeente Komárno in Slowakije of het Zweedse Paidea, het Europese Instituut voor Joodse Studies, en dan specifiek voor studenten uit Midden- en Oost-Europa. **SL**
website: www.jhf.nl